

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 5. decembra 1857.

Pogojzdenje Krasa.

(Dalje.)

Perva stopnja, Kras z večjim dobičkom obdelati, je kmetovavca perva naloga, da pobere kamnje, kar ga je po verhu zemlje; pri tem delu se morajo pa hrasti, jesenovi in bukovi koreninini odrastki varovati, da se ne poškodovajo.

Na to vižo se je lepo hrastje na cesarskem kobilstvu v Lipici in Prestranku sčasoma zarastlo in krasni travniki začeli; ravno tako so se pričeli gojzde v Povirji, Sežani in Tomaji. Enakega dela so se, kakor smo se sami prepričali, ko smo po Krasu popotvali, tudi prebivavci v Salezi, Zgoniku itd. z vso močjo poprijeli.

Druga stopnja kraški svet na višjo stopnjo povzdigniti, obstoji v tem, da se koreninini odrastkom drevés naj menj ena mladika obvaruje, iz ktere bo počasi drevó izrastlo.

To delo menda ne bo sedajnim Krašovcom, če se ga le resnobno poprimejo, veliko težav in stroškov prizadalo. Razprostiranih pašnikov je na Krasu toliko, da ima na njih celo poletje mnogoverstna živina paše dovelj; da se pa ravno ta živina tudi čez zimo prerediti, klestijo Krašovci zelene koreninine odrastke in hrastove, jesenove, bukovne, češnjeve itd. veje, in jih svoji živinici pokladajo. Če bi se pri tem klemenji saj en odrastek kviško rasti pustil, bi v nekoliko letih iz njega lepe drevésca izrastle, zemlji senco delale, da bi jo poleti sonce tako močno ne prepekalo in travo v rasti pospeševale.

Največja težava pri lesoreji pa je tiste kose zemlje, ki so z mnogoverstnim drevjem zasejani ali zasajeni, pred živino toliko časa zavarovati, dokler tako visoke odrastejo, da jim živina z gobcom veršičev postrici nemore, ker do sedaj Krašovci niso na to porajali, da bi se les bolj pogostoma zarašal, in so pasli in gonili svojo živino vse križem, naj bo dopušeno ali ne, kjer so le kaj paše čutili.

Če se hoče, da bi se Krašovci in Pivčanje pogojzdenja bolj naglo in z večjo spešnostjo poprijeli, bi se mogli s silo k temu delu morati. To prisiljeno delo bi se moglo pa le tako osnovati, da bi se prvič Krašovcom navadni pašniki preveč ne zmanjšali, sicer bi ne mogli živeti in davkov odrajtovati; drugič pa bi se tudi prepoved ne smela čez dvajseti del kmetijskega posestva razširiti; razun tega bi se moglo deležnikom prepovedati, ne na tiste kraje, kjer je drevje zasajeno, toliko časa svoje živine na pašo goniti, dokler drevje tako visoko ne doraste, da bi mu živina verhov omuliti ne mogla, ampak da med tem časom ondi travo kosijo.

Ko se je to zgodilo, naj se drugi kos zemlje v zavarovanje vzame, in z njim ravno tako ravná, kakor smo lih kar omenili. To zavarovanje terpi kakih 10 let, to je, dvajseti del zemlje bo v 10 letih obdelan, in po tem bo germovje s hrastovino, jesenovino, bukevjem, hojevjem i. t. d. na Krasu v 200 letih v živi gojzd spreobrnjeno, v gojzd, kakoršnega si dandanašnji Krašovci se sanjati ne morejo. Če pa dopustijo okoljšeine tū in tam deset del zemlje zavarovati, se bo gojzd zarastel že v 100 letih. (Dl. sl.)

Zoper ozeblina.

Pozimi so ozeblina velika nadloga ljudem, in vendar imamo prav lahko in gotovo pomoč zoper njo.

Natora je v vseh stvareh pravična; če nas nadležuje od ene strani, nam ponuja pomočke od druge. Merzli vlažni zrak, kateri noge in roke najhuje zadeva pozimi, draži kožo tako, da zmoti kervotok kožni, iz ktere zmote se napravi vnetje, zlasti ker v obilni meri k draženim delom pripeljana kri ne odteka tako kakor bi mogla. Mokra toplota pa odpre navaleni kervi spet pot, zato je voda poglavitna in gotov pomoček zoper ozeblina.

Naredi se pa to takole: Zvečer, preden greš v posteljo, vzemi tanko platneno ruto ali kos tankega platna, pomoči jo v ne premerzlo vodo, potem pa močno izžmij in jo 4krat vkup zloži in ozebljeno roko ali nogo z njo krog in krog ovij. Čez to pa obleci gorke (kosmate) rokavice ali pa obuj volnate nogovnice, ali pa roko ali nogo zavij v flanelo; v postelji se morajo roke in noge pod odejo imeti celo noč.

Na to vižo se napravi dobrotljiva soparica med kožo in ovitkom, ktera tolaži bolečine in odpre zastani kervi pot po žilah.

V 3 ali 4 nočeh se ozdravi najhuja prisadna ozeblina po ti poti.

Ako se ozeblina gnoji, se ravno tako ravná vsako noč, dokler ni roka ali noga zdrava; zraven je pa še dobro, tako gnojno ozeblino v mlačni vodi enkrat ali dvakrat na dan skozi pol ure kopati.

Ravno tako naj se ravná, če ima kdo po rokah spokano kožo in ga to boli; vzrok teh razpok je enak unemu ozeblin, le nasledki so drugačni; tolaživna vodena soparica, v kateri se roka pari, pomaga tudi tukaj.

Pri ovitkih čez roko ali nogo pa je vselej na to paziti, da ostanejo mokri celo noč, zato naj se naredé debeli, to je, ruta ali platno naj se večkrat okoli roke ali noge ovije, ali pa naj se ovitki bolj mokri napravijo.

Ozeblino v sneg vtakniti ali jo s snegom dergniti, ni dobro, čeravno je to ravnanje zlo navadno. Izperva se sicer ozebljenim to res dobro zdí, ker sneg hladi in bolečine potem odjenjajo, — al potem je pa še huje, ker se še več kervi navali k ozeblini, in potem je vnetje še huje.

A. Rikli.

Ali tudi Slovenci imajo obhajati tisučletni spomin apostolske delavnosti sv. Kyrila in Metoda?

Spisal Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

Rimsko cesarstvo bilo je padlo, huno-avarsko so zelo oslabili Horvati in Serbi; norenski Slovenci so toraj — prvokrat od Tiberia sém — pa prišli k politiški samostalnosti. Blizo 600 let jih je tlačil ptuji jarem Rimljanov, Hunov in Avarov. Vendar ni jih izkoreninil. Terdne njih gore in miroljubivost njihova so jih obvarovale pogina.

Ako po vseh dokazih, ktere sem v raznih svojih spisih za slovenskost Norencov na svetlo spravil, še kdo dvoji,